

Zemědělský svaz České republiky a obnovitelné zdroje energie

**Ing. Martin Pýcha
předseda ZS ČR**

Osnova:

- 1. Dosavadní vývoj českého zemědělství**
- 2. Rozvoj obnovitelných zdrojů energie**
- 3. Pozitiva a rizika obnovitelných zdrojů energie
pro české zemědělství**

Základní údaje o zemědělství ČR

Obhospodařovaná zemědělská půda	3,5 mil. ha
Z toho výměra orné půdy	2,5 mil. ha
Počet pracovníků na 100 ha zemědělské půdy	3
Relace mzdy v zemědělství k průměru ČR	77 %
Plocha: Obiloviny	1 479 484 ha
Olejniny	464 405 ha
Cukrovka	58 328 ha
Brambory	26 450 ha
Trvalé travní porosty	929 874 ha
Chmel	4 632 ha
Vinné hrozny	16 006 ha
Stavy skotu	1 353 685 kusů
Z toho: Krávy	551 225 kusů
Dojnice	373 136 kusů
Krávy bez tržní produkce mléka	178 089 kusů
Stavy prasat	1 578 827 kusů
Z toho: Prasnice	100 157 kusů

Porovnání vývoje podílu zemědělství na HDP v běžných cenách v %

Země	Rok 1996	Rok 2010	2010/1996
Německo	0,8	0,6	75
ČR	3,0	0,5	17
Rakousko	1,0	1,1	110
EU – 15	1,7	1,2	71
EU – 27		1,2	
Dánsko	2,4	1,4	58
Francie	1,9	1,6	84
Nizozemí	2,8	1,7	61
Španělsko	6,7	1,9	28
Maďarsko	6,6	1,4	21
Polsko	5,5	1,4	24
Řecko	6,7	2,3	34

Z uvedených zemí se za sledované období nejvíce snížil podíl zemědělství na HDP právě v ČR (na 17% původního stavu), zatímco původní členské země tento podíl snížily podstatně méně, např. SRN na 75% původního stavu a Rakousko tento podíl zvýšilo na 110%.

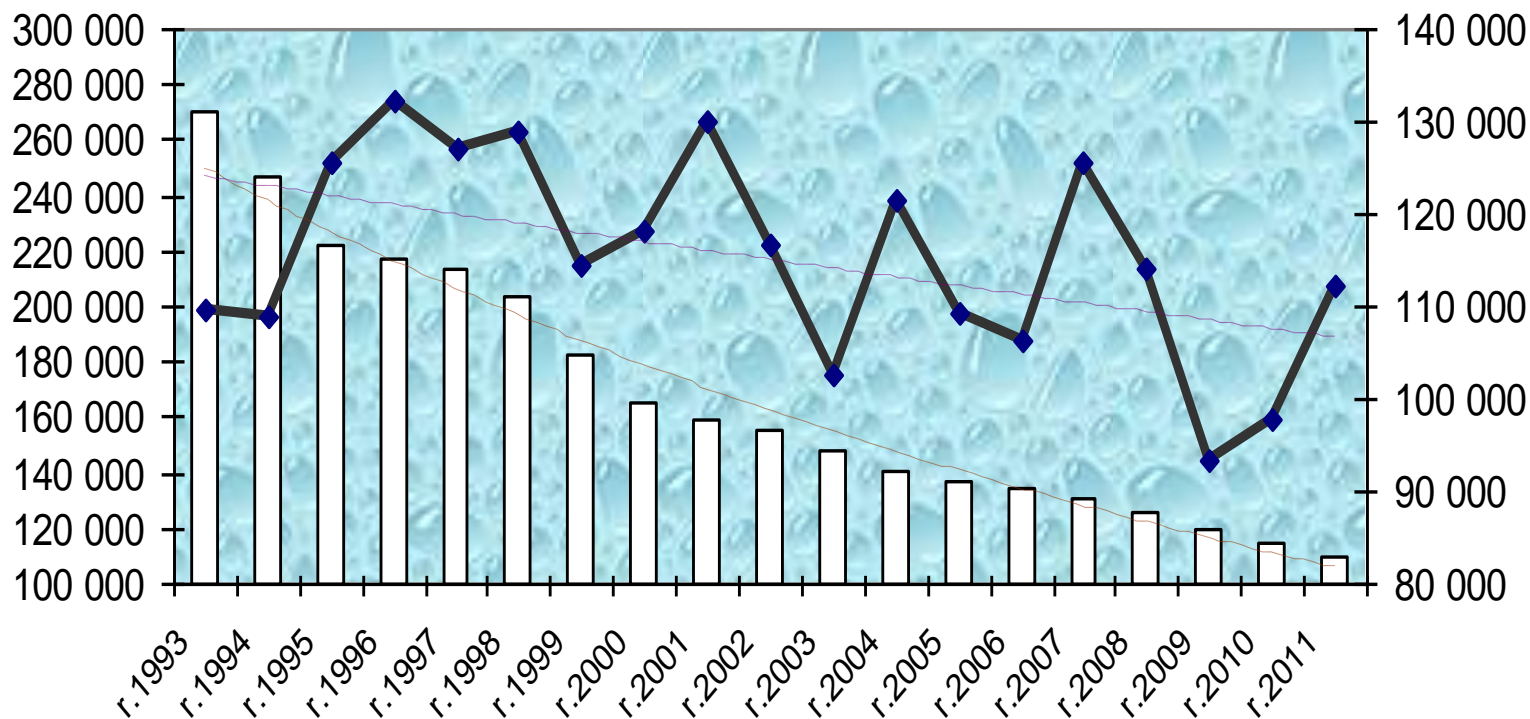
Vývoj hrubé zemědělské produkce v ČR v mil. Kč (ve stálých cenách r.1989)

- Již v r. 1996 jsme u nás klesli na úroveň zem. produkce z r. 1936 a od té doby stále klesáme.
- **Odhadem v r. 2012 budeme vyrábět cca 84% toho, co v předválečném období.**
- Za posledních 20 let jsme vyráběli stále méně a méně, aby druzí mohli vyrábět více a k nám vyvážet.
- Tím jsme zhoršili využití tuzemského potenciálu vč. zaměstnanosti lidí.

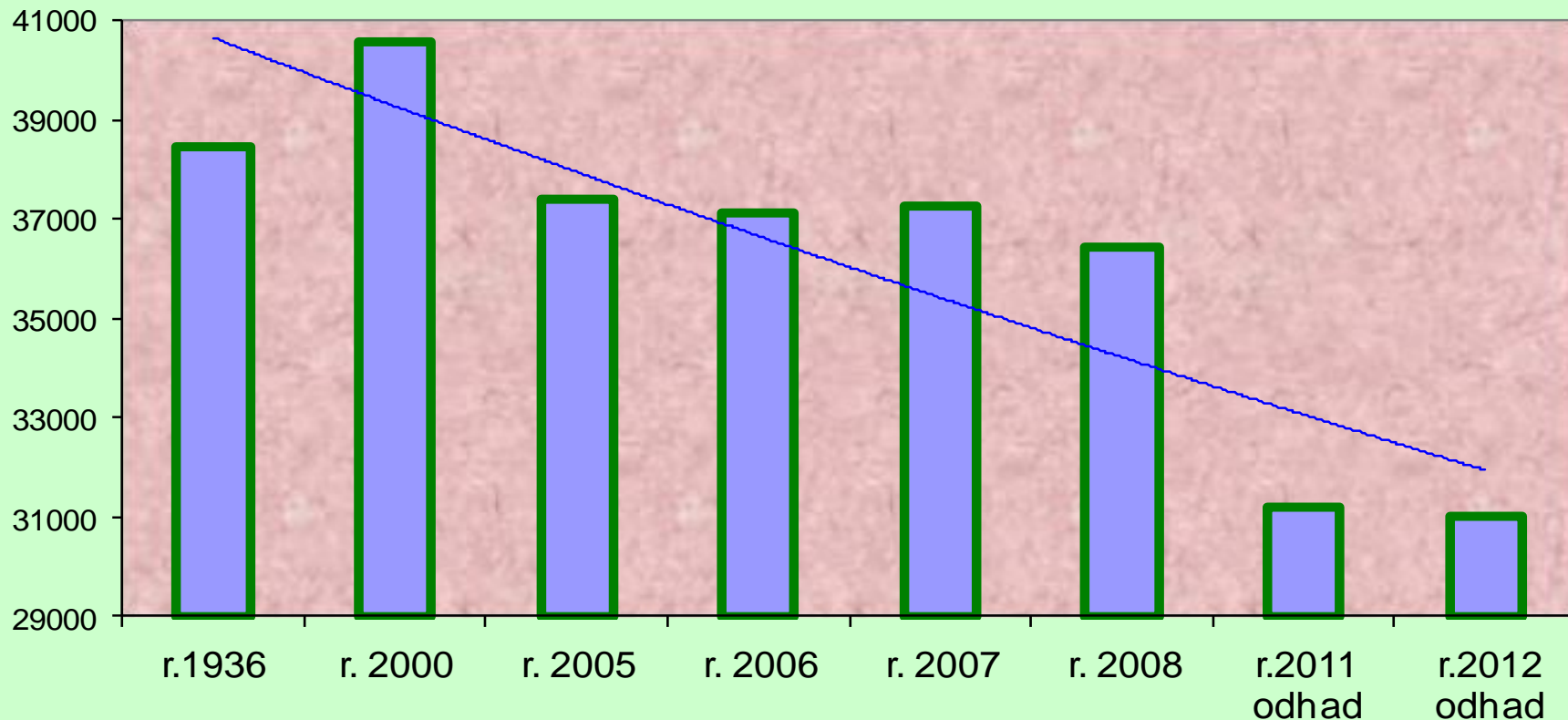
r.1936	80 946
r.1980	94 448
r.1996	80 916
r.2000	74 269
r.2006	70 500
r.2012 odhad	68 000

Srovnání poklesu produkce a počtu pracovníků v zemědělství ČR

□ Počet lidí —♦— Hrubá zemědělská produkce v běžných cenách (mil.Kč)

Vývoj hrubé živočišné produkce v ČR v mil. Kč (ve stálých cenách r.1989) a vyrovnání trendu

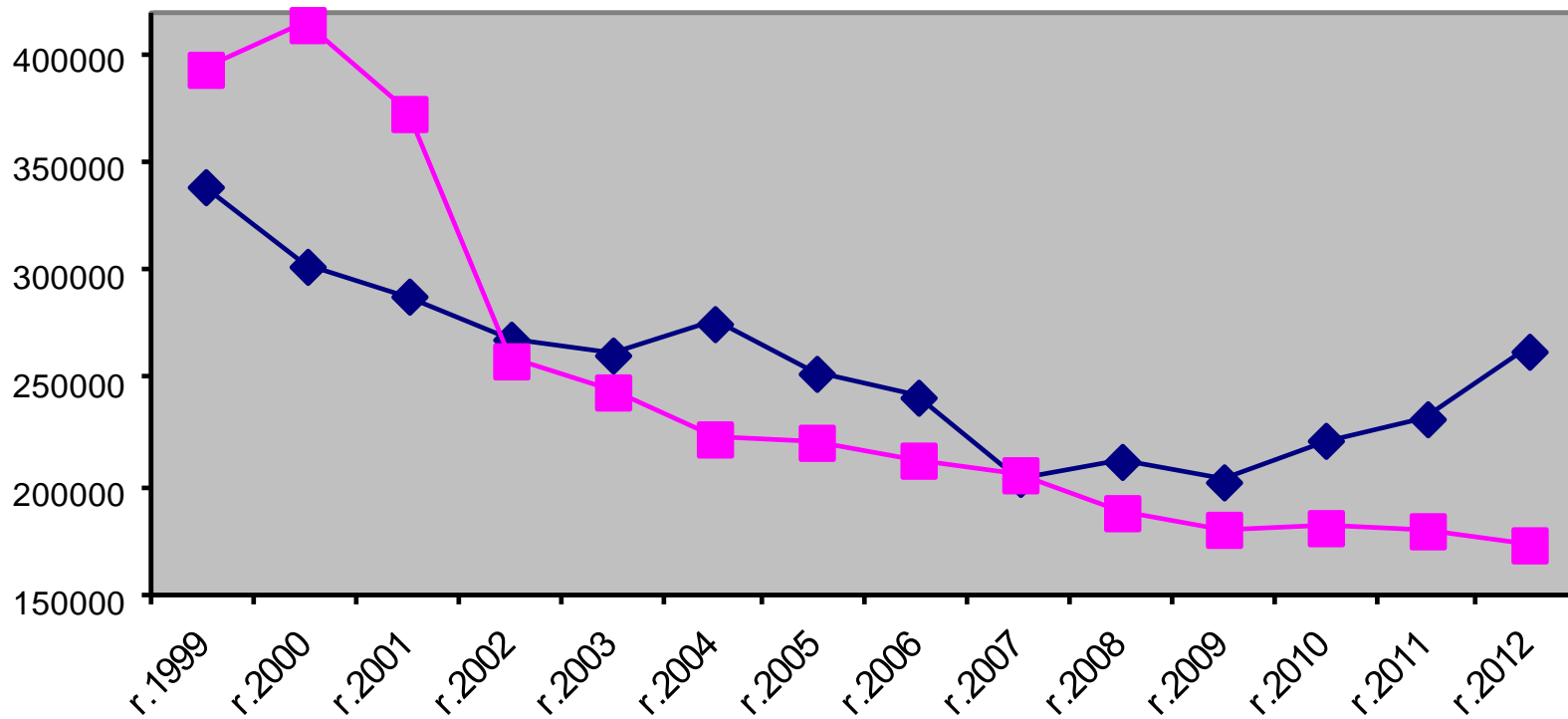
Zásadní problém, a to i do budoucna, máme s destabilizací živočišné produkce. V r. 2005 jsme se bez ohledu na vývoj spotřeby potravin ve stálých cenách dostali pod úroveň hrubé živočišné produkce ČR v r. 1936.

Vývoj stavů hospodářských zvířat

v kusech	1936	1960	1990	K 1.4. 2012
Skot	3 078 000	2 987 000	3 506 000	1 353 685
Z toho: krávy	1 801 000	1 430 000	1 236 000	551 225
Prasata	2 107 000	3 499 000	4 790 000	1 578 827
Z toho: prasnice	275 000	342 000	311 000	100 157

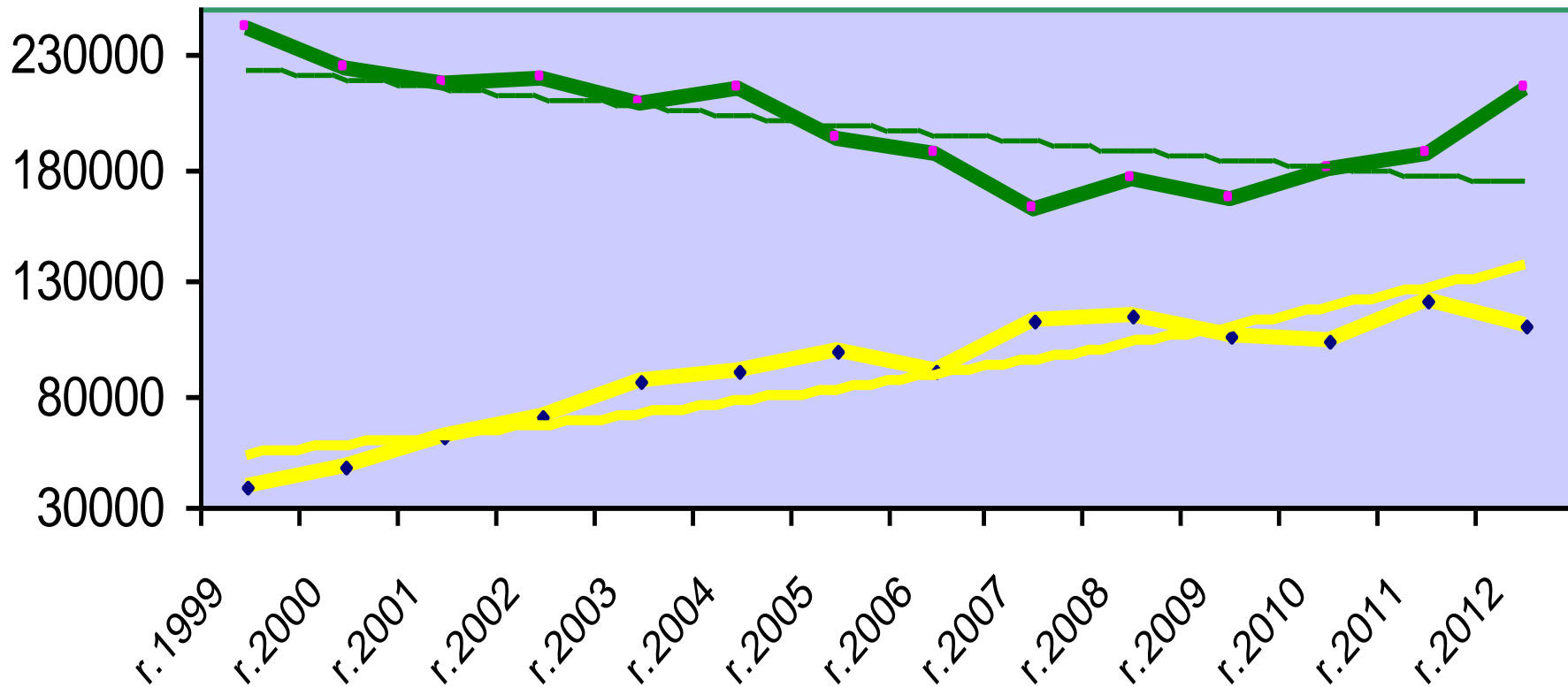
Vývoj osevních ploch pícnin v ČR v ha

—◆— pícniny jednoleté —■— pícniny víceleté

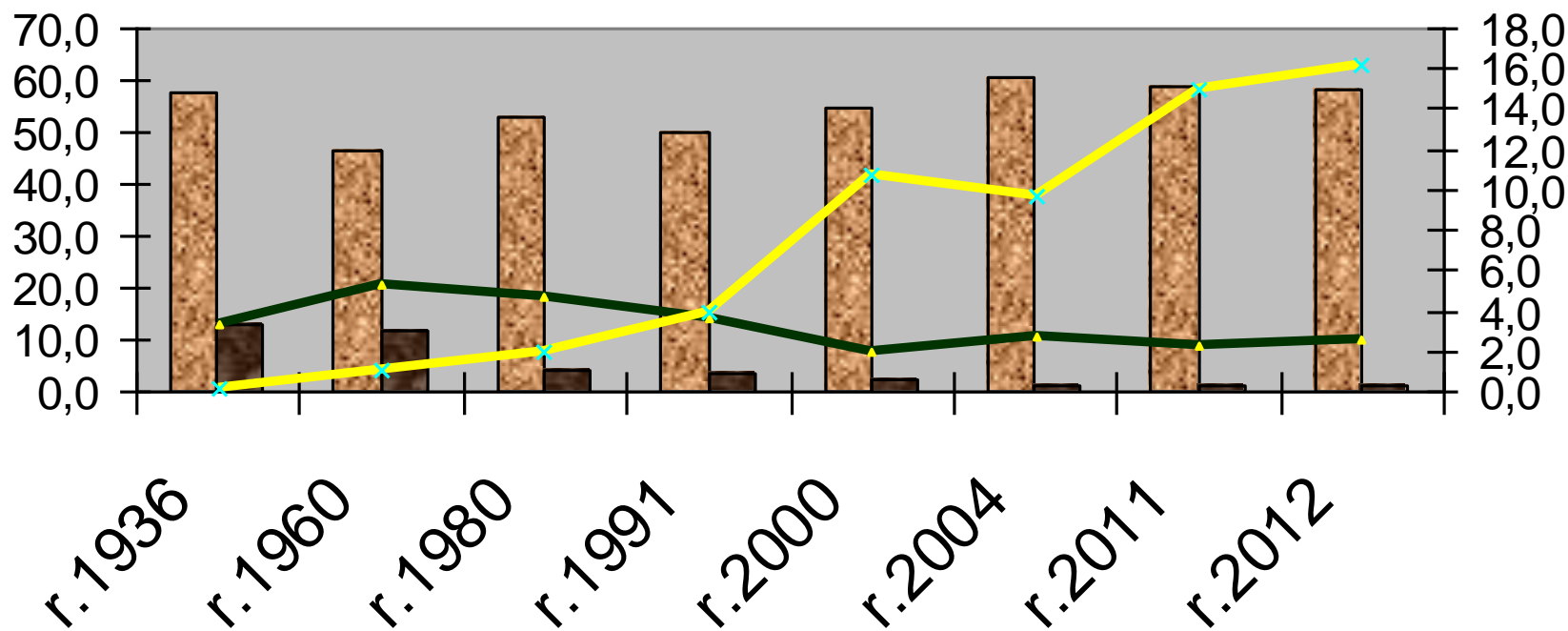
Vývoj osevních ploch kukuřice v ČR v ha a vyrovnání trendu

—●— kukuřice na zrno —■— kukuřice na zeleno a siláž

Vývoj osevních ploch v ČR v %

obiloviny
 brambory
 cukrovka
 řepka

Struktura osevních ploch u rozhodujících rostlinných komodit v ČR v %

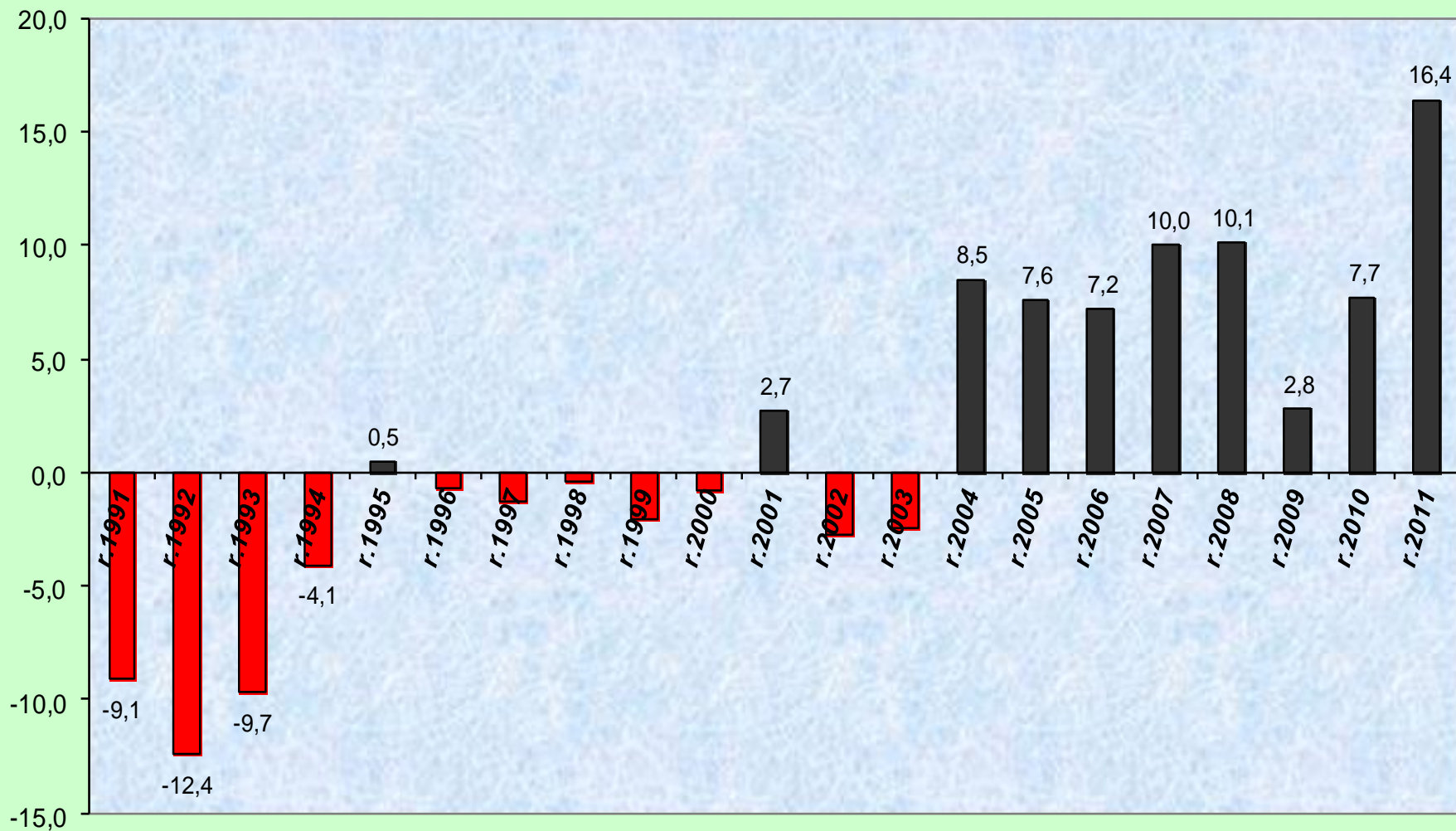
	obiloviny	brambory	cukrovka	řepka
r.1936	57,8	13,0	3,4	0,1
r.1960	46,2	11,6	5,3	1,0
r.1980	52,8	3,9	4,7	1,9
r.1991	49,8	3,5	3,7	3,9
r.2000	54,5	2,3	2,0	10,8
r.2004	60,3	1,3	2,7	9,7
r.2011	59,0	1,1	2,3	15,0
r.2012	58,2	0,9	2,5	16,2

Vývoj ZPF a jeho struktury v ČR

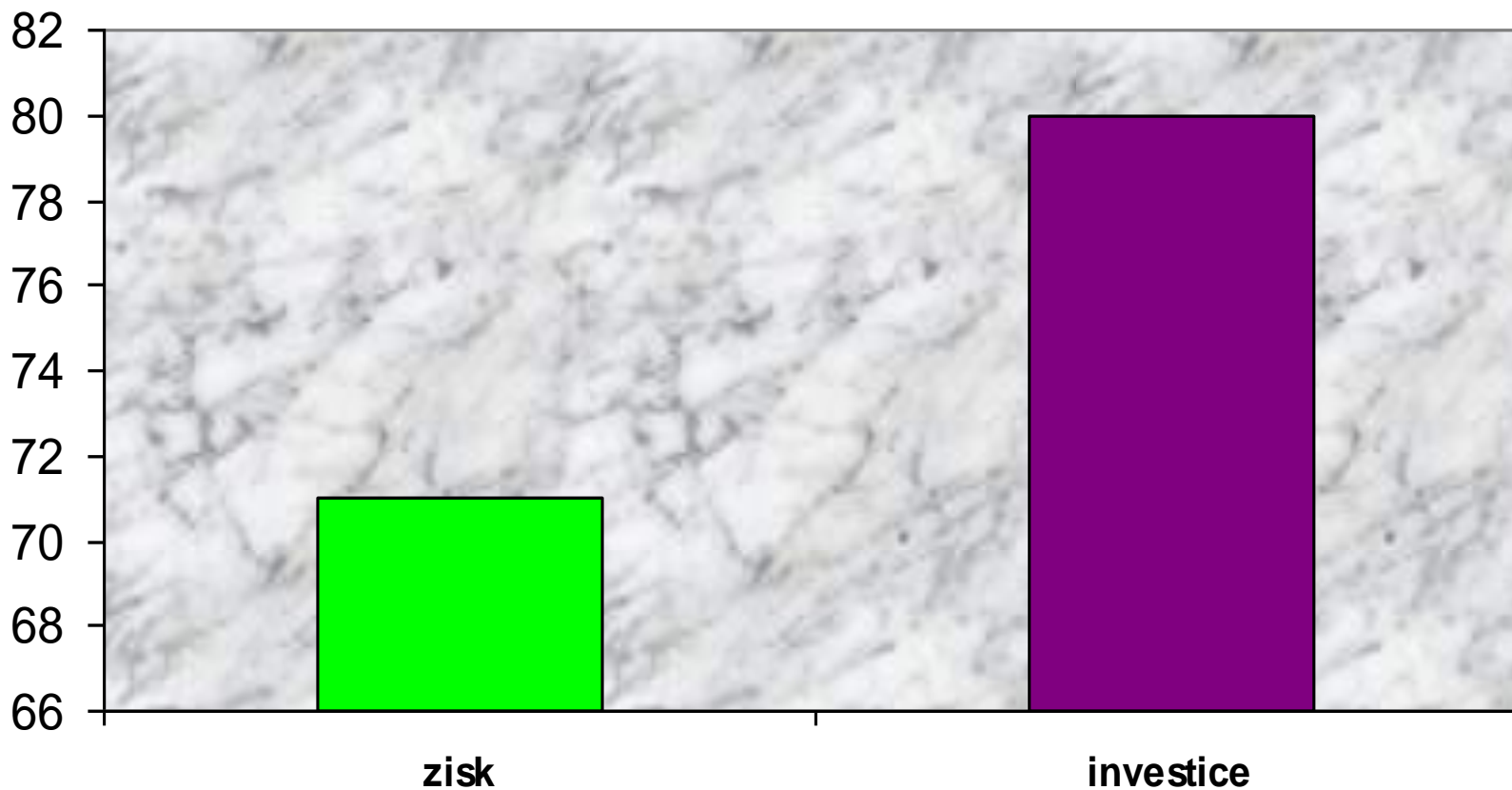
v tis. ha	r. 1936	r. 1960	r. 1990	r. 2011
zem. půda	4 990	4 573	4 296	4 229
orná půda	3 836	3 370	3 232	3 000
% zornění	76,9	73,7	75,2	70,9
louky a pastviny	1 062	999	828	989

Od r. 1936 se snížila plocha orné půdy o 22%.

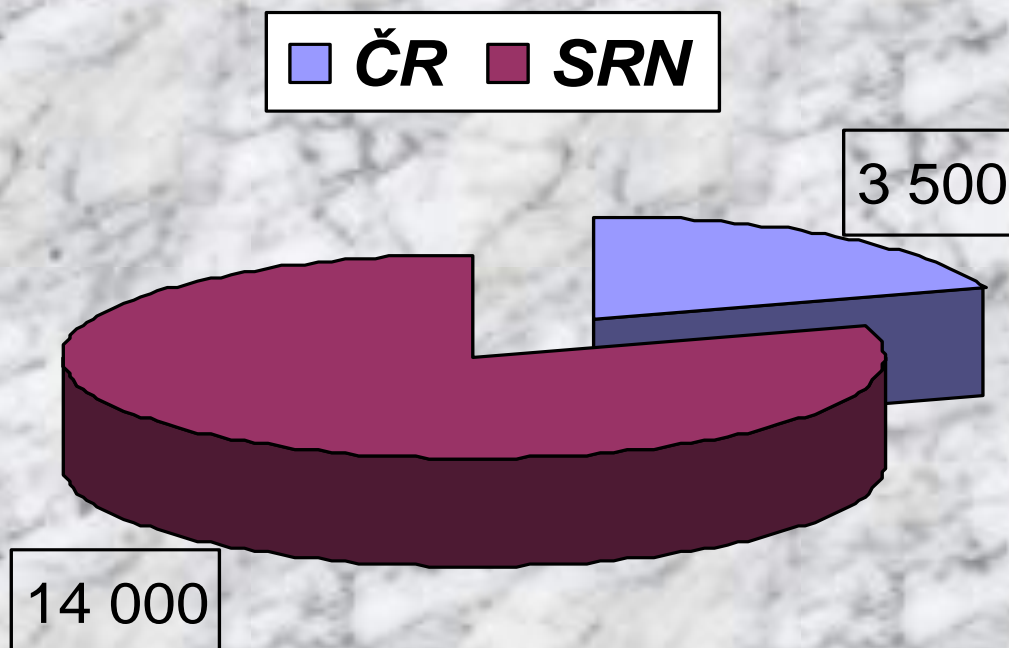
Vývoj ztráty/zisku v zemědělství ČR v ml. Kč

Porovnání zisku v zemědělství a investic do zemědělství v letech 2004-2011 v mld. Kč

Srovnání investic v zemědělství ČR a SRN (průměr za poslední 3 roky v Kč/ha zem.p.)

Energetické využití zem. výroby v ČR pro OZE

Spalování dřevní hmoty a v podstatně menší míře i rostlinné hmoty.

- V r. 2010 bylo v ČR dle Zelené zprávy vyrobeno spalováním biomasy 1 492 GWh elektřiny, z toho bylo **5 % (61 tis. tun) neupravené rostlinné hmoty.**

Výroba biopaliv

- V r. 2011 bylo v ČR vyrobeno 292 tis. tun bioetanolu a to z obilí (zvl. kukuřice) a cukrové řepy.
 - V r. 2011 bylo na výrobu bioetanolu spotřebováno 652 tis. tun cukrovky.
 - Na výrobu MEŘO v marketingovém roce 2010/2011 bylo spotřebováno 459 tun řepky (což je cca 44% produkce řepky v ČR).

K Bioplynu....

- Stav v roce 2010:

Technologie	Počet lokalit (ČOV, BPS, skládek)	Spotřeba bioplynu (m ³)
Komunální ČOV	97	62 209 058
Průmyslové ČOV	12	4 337 639
BPS (zemědělské)	115	223 170 256
Skládkový plyn	63	61 412 242
CELKEM	287	351 129 195

- V roce 2003 bylo v ČR 8 BPS se spotřebou 6,07 mil. m³ bioplynu.
- Dle statistik MPO bylo v r. 2010 vyrobeno a k energetickým účelům využito 351 mil. m³ bioplynu (meziroční nárůst činil 35%)
- V roce 2012 je téměř 300 zem. BPS s výrobou přes 180 MWh el. energie.

Pozitiva výroby OZE pro české zemědělství

- **Využití zemědělské půdy „uvolněné poklesem výroby krmiv a také některých plodin“**
 - tato půda je stále obhospodařována a nedojde k její degradaci ,
 - tato půda není zalesněna.
- **Výroba biomasy pro OZE přispívá k ekonomické stabilitě zemědělských podniků,**
 - tlumení negativních dopadů volatility cen zemědělských komodit
 - tlumení nepříznivých dopadů extrémního průběhu počasí ,
- **Udržení zaměstnanosti ve venkovských oblastech,**
- **Udržení lidského potenciálu českého zemědělství pro budoucí vývoj,**
- **Šetrný způsob produkce energií, pokud jsou dodrženy všechny požadavky na udržitelnost (zejména regionální využití biomasy, atd.).**
- **Některé technologické postupy výroby energií (např. bioplynové stanice) zároveň poskytují další environmentální benefity (zpracování odpadů, omezení zápachu při používání vedlejších produktů živočišné výroby, atd.)**
- **Diverzifikace zdrojů energie a snižování závislosti ČR na dovozu ze zahraničí.**

Největší rizika OZE pro české zemědělství

- Pěstováním energetických plodin však do určité míry může docházet k monotónní skladbě plodin, což může vyústit v negativní dopady na kvalitu půdy a rozvoj biodiverzity agro-ekosystémů.
- V některých případech mohou bioplynové stanice „soupeřit“ s živočišnou výrobou o zdroje a pokud nebude živočišná výroba dostatečně rentabilní, přispět k dalšímu poklesu stavů hosp. zvířat.
 - Podmíněnost výstavby BPS udržením zatížení VDJ,
- Nestabilita politického prostředí a nepředvídatelnost dlouhodobého přístupu,

Zdroje údajů v prezentaci:

- Interní materiály ZS ČR.
- Zelené zprávy MZe ČR, ÚZEI. ČSÚ.
- EUROSTAT. DG-AGRI. OSN.
- Dess, A.: Prezentace poslance EP k SZP.
- Agriculture in the European Union – Statistical and Economic Information. European Commission, Directorate-General for Agriculture.

Zemědělský svaz
České republiky

Děkuji za pozornost

Ing. Martin Pýcha
pycha@zscr.cz

Předseda Zemědělského svazu ČR
www.zscr.cz